

การศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการ
สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจบริการของคนวัยหนุ่มในเมืองมรดกโลก
นครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*

A STUDY OF MANAGERIAL COMPETENCY COMPONENTS FOR YOUNG HOSPITALITY
ENTREPRENEURS IN THE WORLD HERITAGE CITY OF LUANG PRABANG, LAO PDR

จำปา รัตนสุวรรณผล*, สมคิด แก้วทิพย์, เฉลิมชัย ปัญญาดี, ปารณนา ยศสุข, นนท์ น้ำประทานสุข

Champa Lattanasuwanphonh*, Somkid Kaewthip, Chalermchai Panyadee, Prathana Yotsuk, Non Namprathansuk

วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ ประเทศไทย

School of Administrative Studies, Maejo University, Chaing Mai, Thailand

*Corresponding author E-mail: focusacademylaos@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจบริการของคนวัยหนุ่มในเมืองมรดกโลกนครหลวงพระบาง 2) เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจบริการของคนวัยหนุ่มในเมืองมรดกโลกนครหลวงพระบาง และ 3) เพื่อยืนยันองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจบริการของคนวัยหนุ่มในเมืองมรดกโลกนครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร ดำเนินการ 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสังเคราะห์องค์ประกอบจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วารสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย หนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และ 2) เพื่อยืนยันองค์ประกอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารธุรกิจบริการ ผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการ และนักวิจัย ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 60 ขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบสมรรถนะ 5 ด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ได้แก่ 1) การประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ($\bar{X} = 5.00$) ในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและการเข้าถึงการสนับสนุนของนักธุรกิจ 2) ภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.85$) เช่นวิสัยทัศน์ การบริหารการเปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การจัดการการเงิน ($\bar{X} = 4.80$) โดยการวางแผน การระดมทุน และการบริหารความเสี่ยง 4) การเป็นผู้ประกอบการด้านบริการ ($\bar{X} = 4.70$) ได้แก่ การพัฒนาด้านการตลาด การพัฒนาสินค้าและบริการ และ 5) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X} = 4.67$) ได้แก่ ด้านการวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาบุคลากร การประเมินผล การบริหารค่าตอบแทน และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ส่วนองค์ประกอบที่ค้นพบสามารถนำไปพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม กำหนดนโยบาย และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาธุรกิจบริการอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การจัดการทรัพยากรมนุษย์, สมรรถนะการบริหารจัดการธุรกิจ, ธุรกิจบริการ, ผู้ประกอบการรุ่นใหม่, เมืองมรดกโลกนครหลวงพระบาง

* Received January 3, 2024; Revised January 8, 2025; Accepted January 15, 2025

Abstract

The objectives of this research were 1) To study managerial competency components for young hospitality entrepreneurs in Luang Prabang World Heritage City, 2) To synthesize essential managerial competency components for young hospitality entrepreneurs in Luang Prabang World Heritage City, and 3) To analyze managerial competency components for young hospitality entrepreneurs in Luang Prabang World Heritage City, Lao People's Democratic Republic. This documentary research consisted of two phases: 1) Synthesizing components from relevant documents and research including academic journals, theses, research reports, books, and related documents, and 2) Validating components by five experts comprising hospitality business management specialists, representatives from entrepreneur associations, and researchers. The research instrument was a 5-point rating scale questionnaire that passed content validity verification. Data were analyzed using mean and standard deviation with a frequency criterion of 60 percent or higher. The findings revealed five competency components, ranked by appropriateness mean scores: 1) Government collaboration ($\bar{x} = 5.00$) in regulatory compliance and access to business support, 2) Leadership ($\bar{x} = 4.85$) including vision, change management, and digital technology, 3) Financial management ($\bar{x} = 4.80$) covering planning, fundraising, and risk management, 4) Hospitality entrepreneurship ($\bar{x} = 4.70$) comprising marketing development, product and service development, and 5) Human resource management ($\bar{x} = 4.67$) including workforce planning, recruitment, performance evaluation, compensation management, and effective organizational culture building. These identified components can be applied to develop training courses, establish policies, and create sustainable cooperation in hospitality business development.

Keywords: Human Resource Management, Business Management Competency, Hospitality Business, Young Entrepreneurs, Luang Prabang World Heritage City

บทนำ

ประเทศลาวเป็นประเทศที่กำลังก้าวเข้าสู่การพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเทคโนโลยีที่มีประเทศจีนเป็นกำลังที่เข้าลงทุนในประเทศลาว โดยเฉพาะการพัฒนาระบบขนส่งขั้นพื้นฐาน อย่างเช่นการพัฒนาขนส่งระบบทางราง และโลจิสติกส์ จึงทำให้ พฤติกรรมผู้บริโภค และการแข่งขันทางธุรกิจที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่กำลังปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อก้าวสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน การพัฒนาระบบเศรษฐกิจ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาเติบโตเฉลี่ยถึงร้อยละ 7.7 นับว่าโดดเด่นที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียน นั้นมีส่วนยกระดับรายได้ของประชากรในประเทศขึ้นมาอยู่ที่เฉลี่ย 2,690 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อคนต่อปี (ต่ำกว่าไทยราว 2.6 เท่าตัว) หนุนนำความเป็นเมืองเติบโตไปพร้อมกับเศรษฐกิจและการลงทุนที่หลั่งไหลเข้ามาเป็นหนึ่งในเครื่องกระตุ้นการจับจ่ายสินค้าภายในประเทศสะท้อนผ่านยอดค้าปลีกในปี 2561 ยังคงเติบโตที่ร้อยละ 8.7 มีมูลค่ารวม 1.35 พันล้านดอลลาร์ฯ (11.8 ล้านล้านบาท) ประกอบกับข้อจำกัดด้านการผลิตของ สปป.ลาว ทำให้สินค้าที่วางจำหน่ายในประเทศต้องพึ่งพาการนำเข้าจากไทยและจีน (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2562) นครหลวงพระบางเป็นเมืองมรดกโลก และโอบล้อมด้วยกลิ่นอายของวัฒนธรรมสถานที่ท่องเที่ยวหลวงพระบางที่ยังคงไว้ไม่เสื่อมคลาย ธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ ผู้คนที่เปี่ยมมิตร และวิถีชีวิตอันเรียบง่าย คือเสน่ห์ทางวัฒนธรรม (Traveloka, 2024)

การกำหนดกลยุทธ์ในการท่องเที่ยว ในภาพรวมเพื่อให้มีบทบาทและทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมในการส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมโดยรวมด้วยการให้กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นสื่อกลางทางการศึกษา และการเรียนรู้ด้านระบบนิเวศของนักท่องเที่ยวและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์แก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนและประชาชนโดยทั่วไปในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีความสำคัญต่อการศึกษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมตลอดจนวัฒนธรรมชุมชนในพื้นที่ เป็นเป้าหมายหลักของการท่องเที่ยวดังกล่าว (ปิยะนุช เงินคล้าย, 2561)

นครหลวงพระบางเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของความสำเร็จด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของลาว ในฐานะเมืองมรดกโลกที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เมืองแห่งนี้ไม่เพียงแต่ดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยความงามของสถาปัตยกรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิม แต่ยังเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจที่สำคัญของภูมิภาค อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่นี้กำลังเผชิญความท้าทายที่ซับซ้อน โดยเฉพาะธุรกิจการท่องเที่ยวในเมืองหลวงพระบางเผชิญกับปัญหาหลัก ได้แก่ การพึ่งพาการท่องเที่ยวในภูมิภาค การขาดความยั่งยืน และการแออัดของนักท่องเที่ยวซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและบริการ นอกจากนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อบริบทการท่องเที่ยว เช่น การรักษาพนักงานและการฝึกอบรมไม่เพียงพอ นำไปสู่ความท้าทายในการพัฒนา จุดแข็งของหลวงพระบาง คือ มรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ขณะที่จุดอ่อน คือ การขาดทรัพยากรและปัญหาเงินเพื่อที่เพิ่มต้นทุน (เทพดวงจันทร์ บุญธิเดช, 2567) ในด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้สามารถปรับตัวและตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประเด็นสำคัญที่ท้าทายผู้ประกอบการธุรกิจบริการในปัจจุบัน คือ การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่ซับซ้อนมากขึ้น นักท่องเที่ยวยุคใหม่มีความต้องการที่หลากหลายและเฉพาะเจาะจงมากขึ้น ต้องการประสบการณ์ที่แตกต่าง ความเป็นส่วนตัวสูง และคาดหวังการบริการที่มีคุณภาพระดับสากล สิ่งเหล่านี้ทำให้การพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการของผู้ประกอบการรุ่นใหม่เป็นประเด็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการศึกษาและพัฒนาอย่างเป็นระบบ (ธนาภรณ์ตราชู และฉลองศรีพิมล สมพงษ์, 2564)

การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจบริการคนรุ่นใหม่ในนครหลวงพระบาง โดยมีเป้าหมายเพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและมาตรการสนับสนุนผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้สามารถพัฒนาธุรกิจบริการที่มีคุณภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าของเมืองมรดกโลกแห่งนี้ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารจัดการธุรกิจบริการของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเมืองมรดกโลก นครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารจัดการธุรกิจบริการของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเมืองมรดกโลก นครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
3. เพื่อยืนยันองค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารจัดการธุรกิจบริการของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเมืองมรดกโลก นครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเอกสารเพื่อศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารจัดการสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจบริการคนรุ่นใหม่ในเมืองมรดกโลกหลวงพระบาง โดยมี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบที่ศึกษา และวิจัยเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูล ได้แก่

1. วารสารวิชาการ
2. วิทยานิพนธ์หรืองานวิจัย
3. รายงานวิจัย
4. หนังสือหรือตำรา
5. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ถูกนำมาใช้ในการใช้แบบวิเคราะห์เอกสารในการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูล เกณฑ์การคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ร้อยละ 60 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 2 การยืนยันองค์ประกอบของความสามารถในการบริหารโดย

1. สร้างเครื่องมือแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารจัดการที่สามารถสังเคราะห์ได้ ตามขั้นตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบประเมินระดับ 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์คะแนน ซึ่งกำหนดค่าคะแนนของช่วงคะแนนถ่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง เหมาะสมมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง เหมาะสมน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

2. ส่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพียงตรงของเครื่องมือวิจัย (IOC)

3. ยืนยันความเหมาะสมองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการ โดยถามผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตามคุณสมบัติ และประสบการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนด ประกอบด้วย

- 3.1 เชี่ยวชาญในระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 ท่าน
- 3.2 ผู้แทนจากผู้ประกอบการธุรกิจ จำนวน 3 ท่าน
- 3.3 นักธุรกิจ จำนวน 1 ท่าน

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

นำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์โดยยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์เฉลี่ยไว้ที่ 3.51 ขึ้นไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วให้ความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละรายการ

5. สรุปผลการศึกษารายองค์ประกอบสำหรับผู้ประกอบการสมรรถนะการบริหารจัดการธุรกิจโรงแรมของคนวัยหนุ่มในมรดกโลกหลวงพระบาง

ผลการวิจัย

การศึกษางานวิจัย เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจบริการของคนวัยหนุ่มในเมืองมรดกโลกนครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จากการศึกษาได้มี องค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ด้านการบริการ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ (HRM) ด้านการจัดการทางการเงิน ด้านสมรรถนะการกำกับดูแลแบบร่วมมือกับภาครัฐ แสดงผลการยืนยันองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการ ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ดังนี้

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารจัดการธุรกิจบริการของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเมืองมรดกโลก นครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ที่	องค์ประกอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	Result	$\bar{X}$	S.D.	Result
1	ด้านความเป็นผู้นำ	4.85	0.22	Most	4.35	0.14	Most
1.1	ภาพรวมสมรรถนะในการเป็นผู้นำ	5.00	0.00	Most	4.80	0.45	Most
1.2	การพัฒนาภาวะผู้นำตนเอง	4.60	0.55	Most	4.20	0.84	Much
1.3	ความเป็นผู้นำด้านนวัตกรรม/การเปลี่ยนแปลง	5.00	0.00	Most	4.00	0.71	Much
1.4	สมรรถนะด้านไอซีที ของผู้นำ	4.80	0.45	Most	4.40	0.55	Most
2	ด้านสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการด้านการบริการ	4.70	0.27	Most	4.30	0.27	Most
2.1	การเป็นผู้ประกอบการด้านการบริการ	5.00	0.00	Most	4.60	0.55	Most
2.2	การตลาดสำหรับผู้ประกอบการด้านการบริการ	4.40	0.55	Most	4.00	0.00	Much
3	ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (HRM)	4.67	0.33	Most	4.40	0.37	Most
3.1	การจัดการทรัพยากรมนุษย์	4.60	0.55	Most	4.00	0.71	Much
3.2	การวางแผนทรัพยากรมนุษย์	4.60	0.55	Most	4.80	0.45	Most
3.3	การฝึกอบรมและพัฒนา	4.80	0.45	Most	4.40	0.55	Most
4	ด้านการจัดการทางการเงิน	4.80	0.27	Most	3.90	0.82	Much
4.1	การเงินและการตรวจสอบ	4.80	0.45	Most	4.00	1.00	Much
4.2	ความสามารถในการระดมทุนและการเข้าถึงทางการเงิน	4.80	0.45	Most	3.80	0.84	Much
5	ด้านสมรรถนะการกำกับดูแลแบบร่วมมือกับภาครัฐ	5.00	0.00	Most	5.00	0.00	Most
5.1	ประวัติศาสตร์และการท่องเที่ยวลาว	5.00	0.00	Most	5.00	0.00	Most
5.2	นโยบายและกฎหมายส่งเสริมผู้ประกอบการ	5.00	0.00	Most	5.00	0.00	Most
รวมทั้งหมด		4.80	0.12	Most	4.39	0.11	Most

ผลการศึกษา พบว่า

1. เพื่อการศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจบริการของคนวัยหนุ่มในเมืองมรดกโลกนครหลวงพระบาง ได้ดำเนินการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ด้าน โดยด้านความเป็นผู้นำมีความถี่สูงสุดถึงร้อยละ 100 ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการเป็นเจ้าของและรับผิดชอบต่อการดำเนินกิจการ การแสดงออกถึงความเป็นมืออาชีพผ่านพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมองค์กร การสร้างแรงบันดาลใจให้ทีมงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัว รวมถึงความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รองลงมา คือ ด้านการจัดการทางการเงินที่มีความถี่ร้อยละ 83 ครอบคลุมทั้งการจัดการการเงิน การตรวจสอบ และการระดมทุน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญในการบริหารธุรกิจ โดยเฉพาะในบริบทของเมืองมรดกโลกที่ต้องคำนึงถึงการลงทุนเพื่อรักษามาตรฐานการบริการควบคู่ไปกับการอนุรักษ์คุณค่าทางวัฒนธรรม ด้านธรรมาภิบาล การบริหารการเปลี่ยนแปลง และการเป็นผู้ประกอบการด้านบริการ มีความถี่เท่ากันที่ร้อยละ 67 สะท้อนให้เห็นความสำคัญของการดำเนินธุรกิจที่โปร่งใส การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และการพัฒนาศักยภาพด้านการบริการ องค์ประกอบเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความยั่งยืนให้กับธุรกิจในเมืองมรดกโลก ส่วนด้านความสัมพันธ์แบบทีมและการจัดการทรัพยากรมนุษย์มีความถี่ร้อยละ 50 แม้จะมีความถี่น้อยกว่าด้านอื่น ๆ แต่ก็มีความสำคัญไม่น้อย เนื่องจากธุรกิจบริการต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพและการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทของเมืองมรดกโลกที่ต้องการบุคลากรที่มีความเข้าใจในคุณค่าทางวัฒนธรรมและสามารถให้บริการที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

2. เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารจัดการธุรกิจบริการของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเมืองมรดกโลก นครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 60 ขึ้นไป นำไปสู่การค้นพบองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน ที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการธุรกิจในเมืองมรดกโลก โดยด้านความเป็นผู้นำยังคงมีความถี่สูงสุด สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการมีวิสัยทัศน์ การตัดสินใจ และความสามารถในการนำองค์กรท่ามกลางความท้าทายต่าง ๆ ด้านการจัดการทางการเงินที่มีความถี่สูงเป็นอันดับสอง แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการวางแผน การควบคุม การระดมทุน และการบริหารความเสี่ยง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความยั่งยืนทางธุรกิจ กลุ่มที่มีความถี่เท่ากัน ประกอบด้วย ด้านธรรมาภิบาล การบริหารการเปลี่ยนแปลง และการเป็นผู้ประกอบการด้านบริการ สะท้อนให้เห็นความสำคัญของการบริหารจัดการที่โปร่งใส การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และความสามารถในการพัฒนาธุรกิจบริการให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้า องค์ประกอบเหล่านี้มีความเชื่อมโยงและเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน โดยความเป็นผู้นำที่ดีจะช่วยขับเคลื่อนการบริหารจัดการในด้านอื่น ๆ การจัดการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพจะสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจ ในขณะที่ธรรมาภิบาลจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและความยั่งยืน การบริหารการเปลี่ยนแปลงช่วยให้องค์กรปรับตัวได้ทันต่อสถานการณ์ และการเป็นผู้ประกอบการด้านบริการที่ดีจะนำไปสู่การสร้างคุณค่าให้กับลูกค้า

3. เพื่อยืนยันองค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารจัดการธุรกิจบริการของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเมืองมรดกโลก นครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการยืนยันองค์ประกอบจากผู้เชี่ยวชาญ แสดงให้เห็นมุมมองที่น่าสนใจ โดยการประสานความร่วมมือกับภาครัฐได้รับการประเมินความเหมาะสมสูงสุดด้วยคะแนนเฉลี่ย 5.00 และมีความเห็นสอดคล้องกันอย่างเป็นเอกฉันท์ ($S.D. = 0.00$) สะท้อนให้เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกับภาครัฐในบริบทของเมืองมรดกโลก ด้านภาวะผู้นำได้รับการประเมินเป็นอันดับสอง ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.85 และมีความเห็นสอดคล้องกันสูง ($S.D. = 0.22$) แสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญมองเห็นความสำคัญของการมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และความสามารถในการบริหารจัดการ ด้านการจัดการการเงินและการเป็นผู้ประกอบการด้านบริการได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.80 และ 4.70 ตามลำดับ โดยมีการกระจายของความคิดเห็นปานกลาง ($S.D. = 0.27$) สะท้อนให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญมองว่าทั้งสองด้านนี้มีความสำคัญ แต่อาจมีมุมมองที่แตกต่างกันบ้างในรายละเอียด ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ได้คะแนนเฉลี่ย 4.67 และมีการกระจายของความคิดเห็นมากที่สุด ($S.D. = 0.33$) แสดงให้เห็นความหลากหลายของมุมมองต่อแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลในบริบทของเมืองมรดกโลก

จากผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษา สังเคราะห์ และยืนยันองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการ พบว่าการบริหารธุรกิจในเมืองมรดกโลกนครหลวงพระบาง ทั้งนี้ ต้องให้ความสำคัญกับการประสานงานกับภาครัฐเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินธุรกิจในพื้นที่ที่มีการควบคุมและอนุรักษ์อย่างเข้มงวด ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง สามารถบริหารการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความเป็นผู้ประกอบการด้านบริการที่ดี และสามารถจัดการทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างเหมาะสม องค์ประกอบเหล่านี้ต้องทำงานประสานกันเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาธุรกิจและการอนุรักษ์คุณค่าทางวัฒนธรรม การค้นพบนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเมืองมรดกโลก โดยสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม กำหนดนโยบายสนับสนุน และสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจบริการที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับการอนุรักษ์คุณค่าของเมืองมรดกโลก

อภิปรายผล

การอภิปราย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจบริการของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยนครหลวงพระบาง ได้มีการอภิปรายมีประเด็นสำคัญ ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารจัดการธุรกิจบริการของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเมืองมรดกโลก นครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การศึกษาพบองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ด้าน โดยด้านความเป็นผู้นำมีความถี่สูงสุดร้อยละ 100 สะท้อนให้เห็นความสำคัญของภาวะผู้นำในการบริหารธุรกิจในเมืองมรดกโลก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พูลำพอน สีหาวง ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อควมมีประสิทธิภาพของคณะชาวนุ่มประชาชน ปฏิวัติลาว แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อควมมีประสิทธิภาพของคณะชาวนุ่มประชาชน ปฏิวัติลาว โดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และกลยุทธ์ ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ กลยุทธ์ที่ 1 ด้านการอบรม มี 15 โครงการ กลยุทธ์ที่ 2 ด้านการจัดตั้งและสร้างความเข้มแข็ง มี 15 โครงการ กลยุทธ์ที่ 3 ด้านการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ มี 11 โครงการ กลยุทธ์ที่ 4 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มี 12 โครงการ กลยุทธ์ที่ 5 ด้านการเข้าร่วมกระบวนการรักษาและพัฒนา มี 13 โครงการ กลยุทธ์ที่ 6 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ มี 16 โครงการ กลยุทธ์ที่ 7 ด้านการร่วมมือกับต่างประเทศ มี 10 โครงการ และการกำหนดมาตรการสู่ความสำเร็จ ระยะเวลา 1 ปี, 2 - 3 ปี และ 4 - 5 ปี (พูลำพอน สีหาวง, 2563) ด้านการจัดการทางการเงินที่มีความถี่สูงเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 83) ที่ชี้ให้เห็นว่าธุรกิจในลาวต้องมีการบริหารการเงินที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านการผลิตและต้องพึ่งพาการนำเข้าสูง โดยเฉพาะในบริบทของเมืองมรดกโลกที่ต้องคำนึงถึงการลงทุนเพื่อรักษามาตรฐานการบริการควบคู่ไปกับการอนุรักษ์คุณค่าทางวัฒนธรรม ซึ่งต้องการการวางแผนและบริหารการเงินที่รอบคอบ องค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ที่ค้นพบสะท้อนความซับซ้อนของการบริหารธุรกิจในเมืองมรดกโลก ที่ต้องผสมผสานการบริหารจัดการสมัยใหม่เข้ากับการอนุรักษ์คุณค่าทางวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2554)

2. เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารจัดการธุรกิจบริการของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเมืองมรดกโลก นครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวการสังเคราะห์องค์ประกอบได้ 5 ด้านหลัก แสดงให้เห็นถึงสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการบริหารธุรกิจในเมืองมรดกโลก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทะวงศ์ คตพังนา และศรีพันธุ์ จุริมาศ ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบกลยุทธ์การบริหารความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในการบริหารธุรกิจบริการในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบกลยุทธ์การบริหารความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ ใน สปป.ลาว ที่เป็นที่เหมาะสมตามสภาพบริบท พบว่า 1) หลักการที่แสดงให้เห็นว่ารูปแบบกลยุทธ์จะสามารถสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อเป็นแบบแผนสำคัญในการบริหารกลยุทธ์การบริหารความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ 3) องค์ประกอบกลยุทธ์ที่ 1 การเสริมสร้างและการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์กร กลยุทธ์ที่ 2 การสนับสนุนชุมชนและสังคมให้พัฒนาอย่างยั่งยืน กลยุทธ์ที่ 3 การกระตุ้นส่งเสริมการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชนและสังคม และกลยุทธ์ที่ 4 การสานสัมพันธ์ชุมชนและสังคมและการติดตามและประเมินผลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และ 4) ผลลัพธ์ของรูปแบบเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาธุรกิจโดยผู้บริหารและบุคลากรมีแนวทางในการเตรียมพร้อม และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง (อินทะวงศ์ คตพังนา และศรีพันธุ์ จุริมาศ, 2565) และการแข่งขันที่ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการบริการและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะในบริบทของหลวงพระบาง ที่ต้องรักษาสมดุลระหว่างการพัฒนาธุรกิจและการอนุรักษ์คุณค่าทางวัฒนธรรม องค์ประกอบด้านการเงินและการบริหาร การเปลี่ยนแปลงที่สังเคราะห์ได้ สะท้อนธุรกิจที่ลาวกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้น จึงต้องมีการบริหารการเงินที่มีประสิทธิภาพและความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

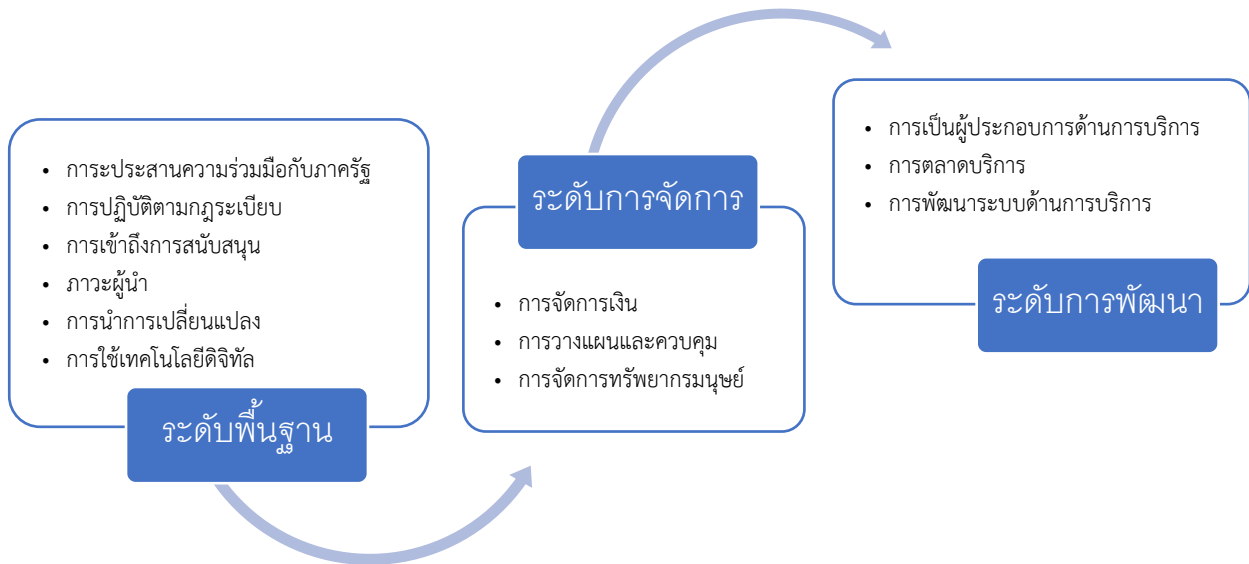
3. เพื่อยืนยันองค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารจัดการธุรกิจบริการของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในเมืองมรดกโลก นครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการยืนยันที่พบว่า การประสานความร่วมมือกับภาครัฐมีความสำคัญสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 5.00) และมีความเห็นสอดคล้องกันอย่างเป็นเอกฉันท์สะท้อนให้เห็นลักษณะเฉพาะของการดำเนินธุรกิจในเมืองมรดกโลก สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ศรัณยา เลิศพุทธรักษ์ ทำวิจัยเรื่อง คุณภาพการบริการของธุรกิจโรงแรมใน สปป.ลาว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกรณีศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในประเทศไทยมากที่สุด ร้อยละ 30.25 เป็นเพศหญิงที่เดินทางมาพักแรมและใช้บริการโรงแรมมากที่สุดร้อยละ 53.00 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 20 - 30 ปี ร้อยละ 46.50 การศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรีร้อยละ 59.25 ส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด มีร้อยละ 48.50 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 28.75 และมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 40,000 บาท การทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการบริการของโรงแรมและการกลับมาใช้บริการโรงแรมซ้ำของนักท่องเที่ยวในนครหลวงเวียงจันทน์ พบว่า คุณภาพการบริการโรงแรมด้านคุณภาพการบริการและความคุ้มค่า ด้านคุณภาพของอาหารและเครื่องดื่ม ด้านการบริการควบ ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านคุณภาพของบริการหลัก ด้านการบริการเสริม ด้านการเพิ่มมูลค่าการบริการ ด้านความสะดวกสบาย และด้านการบริการข้อมูล มีความสัมพันธ์กับการกลับมาใช้บริการโรงแรมซ้ำของนักท่องเที่ยวที่เข้าใช้บริการโรงแรมในนครหลวงเวียงจันทน์ (ศรัณยา เลิศพุทธรักษ์ และคณะ, 2556) ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับความสำคัญขององค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ต้องบูรณาการการพัฒนาธุรกิจเข้ากับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ตามที่ได้มีการศึกษาไว้ในบริบทของประเทศไทยและลาว ผลการยืนยันนี้ยังสะท้อนให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการแบบองค์รวม ที่ต้องครอบคลุมทั้งด้านการบริหารธุรกิจและการอนุรักษ์คุณค่าทางวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถพัฒนาธุรกิจบริการในเมืองมรดกโลกได้อย่างยั่งยืน (ณัฐพัชร มณีโรจน์, 2560)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจบริการของคนวัยหนุ่มในเมืองมรดกโลกนครหลวงพระบาง ทำให้ได้องค์ความรู้ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้ประกอบการในบริบทพิเศษของเมืองมรดกโลก กล่าวคือ การบริหารจัดการธุรกิจในเมืองมรดกโลกนั้นมีความซับซ้อนและต้องการสมรรถนะที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุดสำหรับการดำเนินธุรกิจในพื้นที่ที่มีการควบคุมและอนุรักษ์อย่างเข้มงวด ผู้ประกอบการรุ่นใหม่จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่สามารถผสมผสานแนวคิดการบริหารธุรกิจสมัยใหม่เข้ากับการรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรม โดยต้องพัฒนาทั้งทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและความเข้าใจในมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น การจัดการการเงินในบริบทนี้ต้องคำนึงถึงทั้งการสร้างผลกำไรและการลงทุนเพื่อการอนุรักษ์ ขณะที่การเป็นผู้ประกอบการด้านบริการต้องสามารถสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยไม่ทำลายคุณค่าดั้งเดิมของเมือง การจัดการทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญเป็นพิเศษเนื่องจากบุคลากรต้องมีทั้งทักษะการบริการและความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น องค์ประกอบทั้งห้าด้านนี้ทำงานเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยมีการประสานความร่วมมือกับภาครัฐเป็นแกนกลางที่เชื่อมโยงการดำเนินงานในทุกด้าน องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายระดับ ในระดับนโยบาย หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการส่งเสริมผู้ประกอบการที่เหมาะสมกับบริบทของเมืองมรดกโลก สถาบันการศึกษาสามารถนำไปพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่ตอบสนองความต้องการจำเพาะของผู้ประกอบการในพื้นที่ ส่วนผู้ประกอบการเองสามารถใช้เป็นกรอบในการประเมินและพัฒนาศักยภาพของตนเองและองค์กร สำหรับการพัฒนาในอนาคต องค์ความรู้นี้ชี้ให้เห็น

ความสำคัญของการบูรณาการระหว่างการพัฒนาธุรกิจและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองมรดกโลกอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคที่กำลังเกิดขึ้น

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การศึกษาคณะประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจบริการของคณวิทย์หนุ่มในเมืองมรดกโลกนครหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาคณะประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจบริการของคณวิทย์หนุ่มในเมืองมรดกโลกนครหลวงพระบาง สรุปและให้ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้ดังนี้ ผู้ประกอบการและสมาคมผู้ประกอบการธุรกิจบริการควรนำกรอบองค์ประกอบสมรรถนะการบริหารจัดการทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาวะผู้นำ การจัดการการเงิน การเป็นผู้ประกอบการด้านการบริการ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการประสานความร่วมมือกับภาครัฐที่มีความสำคัญสูงสุด เนื่องจากการดำเนินธุรกิจในเมืองมรดกโลกต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบและแนวทางการอนุรักษ์ที่เข้มงวด จากผลการศึกษา มีข้อเสนอแนะว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำองค์ประกอบที่ค้นพบไปพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นการบูรณาการระหว่างการบริหารธุรกิจสมัยใหม่และการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สถาบันการศึกษา และผู้ประกอบการ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมถึงควรจัดตั้งศูนย์พัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ให้คำปรึกษาและสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจควบคู่ไปกับการรักษาคุณค่าของเมืองมรดกโลก สำหรับการวิจัยในอนาคตควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะแต่ละด้าน แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับบริบทของเมืองมรดกโลก และการพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของผู้ประกอบการในพื้นที่มรดกโลก เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ครอบคลุมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2554). คู่มือ การค้าและการลงทุน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. เรียกใช้เมื่อ 15 กันยายน 2567 จาก <https://www.dft.go.th/Portals/3/Users/001/01/1/LaosTradeandInvestmentHandbook.pdf>
- ณัฐพัชร มณีโรจน์. (2560). การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน. วารสารท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 13(2), 25-46.
- เทพดวงจันทร์ บุญธิเดช. (2567). การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรธุรกิจการท่องเที่ยวในเมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์รวมสมัย, 5(2), 38-51.
- ธนาภรณ์ตรารู และฉลอมศรีพิมลสมพงศ์. (2564). การพัฒนาความสามารถในการปรับตัวของธุรกิจนำเข้าเที่ยวไทย เพื่อตอบสนองอุปสงค์การท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 14(1), 14-23.
- ปิยะนุช เงินคล้าย. (2561). การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ระหว่าง ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารเกษมบัณฑิต, 19(พิเศษ), 161-174.
- พุลำพอน สีหาวง. (2563). กลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อควมมีประสิทธิผลของคณะชาวมุสลิมประชาชนปฎิวัติลาว แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศรัณยา เลิศพุทธรักษ์ และคณะ. (2556). คุณภาพการบริการของธุรกิจโรงแรมใน สปป.ลาว เพื่รองรับนักท่องเที่ยว จากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกรณีศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์. วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, 8(1), 58-63.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2562). ตลาดค้าปลีก สปป.ลาว โอกาสทำเงิน SME ไทย. เรียกใช้เมื่อ 15 กันยายน 2567 จาก <https://www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/SME-Lao-18-10-19.aspx>
- อินทวงค์ คตพ้งนา และศรีพันธุ์ จุริมาศ. (2565). รูปแบบกลยุทธ์การบริหารความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ธุรกิจในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว). วารสารสถาบันวิจัยพัฒนธรรม, 9(3), 45-59.
- Traveloka. (2024). 25 ที่เที่ยวหลวงพระบาง สัมผัสดินแดนมรดกโลก และเมนูอาหารสุดแซ่บที่ไม่ควรพลาด. เรียกใช้เมื่อ 15 กันยายน 2567 จาก <https://www.traveloka.com/th-th/explore/activities/25-places-to-travel-luang-prabang/51702>